

Sygn. akt I CSK 2190/22

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa Z. B.
przeciwko O. w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 listopada 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach
z dnia 19 października 2021 r., sygn. akt II Ca 1021/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi pauliańskiej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od O. w K. na rzecz Z. B. kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwana O. w K. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach, uwzględniającego apelację powoda Z. B. w sprawie o zapłatę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała oczywistą zasadność skargi. Przedstawiła przy tym argumentację mającą świadczyć o tym, że umowa, na podstawie której pozwana naliczyła powodowi przedstawioną do potrącenia karę umowną, nie była umową kontraktacji, lecz umownym uzupełnieniem obowiązku dostarczania mleka, wynikającego ze Statutu spółdzielni (skarżącej).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Oczywista wadliwość kwestionowanego orzeczenia musi występować w ramach podstaw skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2001 r., III CKN 557/01).

Do uwzględnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Argumentacja zawarta we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie świadczy o wystąpieniu przyczyny kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W sprawie nie budziło wątpliwości, że powodowi przysługiwało roszczenie o zwrot udziałów, dochodzone powództwem głównym. Istotą sporu była natomiast kwestia tego, czy pozwana przedstawiła skutecznie do potrącenia wierzytelność z tytułu kary umownej, na której przysługiwanie powoływała się w niniejszej sprawie. Zgodnie z postanowieniem umowy łączącej strony roszczenie o zapłatę kary umownej powstawało w przypadku dostarczania przez rolnika-dostawcę mleka do innych jednostek skupujących. Sąd drugiej instancji ustalił, za Sądem Rejonowym, że powód wykonywał umowę zgodnie z jej treścią i nie dostarczał mleka innym odbiorcom. Mleko dostarczał im natomiast syn powoda, jednak dopiero po przekazaniu mu gospodarstwa rolnego.

W świetle powyższego nie jest jasne, w jaki sposób kwalifikacja umowy łączącej powoda z pozwaną: jako umowy kontraktacji lub umowy dostawy, względnie umowy o odmiennym charakterze, uzupełniającej – jak twierdziła skarżąca – stosunek wynikający z członkostwa w spółdzielni, miałyby przekładać się na treść zaskarżonego wyroku. Postanowienie umowy zastrzegające karę umowną jest podmiotowo istotnym elementem treści czynności prawnej – dodatkowym zastrzeżeniem umownym, które może być dokonane w różnych umowach nazwanych lub nienazwanych. Powstanie wierzytelności z tytułu kary umownej, czyli wierzytelności przedstawionej do potrącenia przez pozwaną, następowało wówczas, gdy „rolnik-dostawca”, jak wskazano w umowie, dostarczał mleko do innych jednostek skupujących; nie było więc zależne od kwalifikacji umowy, w której zastrzeżono karę, lecz od faktu naruszenia określonego zobowiązania.

Kwalifikacja umowy stron mogłaby ewentualnie wpływać na rozstrzygnięcie o odpowiedzialności osoby trzeciej (syna powoda) z tytułu wspomnianych kar umownych, gdyby – za Sądem Okręgowym – przyjąć, że umowa ta była umową kontraktacji, a wskutek przejścia gospodarstwa producenta w posiadanie innej osoby (syna powoda) nastąpiło przewidziane w art. 625 k.c. przejście na nowego posiadacza praw i obowiązków z umowy kontraktacji. Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wynika jednak, dlaczego – zdaniem skarżącej: błędna – kwalifikacja spornej umowy miałyby przełożenie na ocenę tego, czy pozwany odpowiada z tytułu kar umownych za czynności, które podjął jego syn po przekazaniu mu gospodarstwa rolnego.

W świetle powyższego należy uznać, że skarżący nie zdołał wykazać, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zachodzi bowiem tylko wtedy, gdy skarżący zdoła wykazać, że konkretne naruszenia prawa powodują oczywistą zasadność skargi, tzn. doprowadziły do stanu, w którym konieczne stało się dokonanie ingerencji w wyrok Sądu drugiej instancji. Samo wystąpienie określonych błędów w rozumowaniu tego Sądu lub niedoskonałości w uzasadnieniu jego rozstrzygnięcia, nawet jeśli zostałyby z powodzeniem wykazane przez stronę skarżącą, nie uzasadniałoby przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wymaganiom tym nie

czyni argumentacja pozwanej, która koncentruje się na kwestii niewyczerpującej sedna sporu, czyli powstania po stronie pozwanej roszczenia o zapłatę kary umownej, skutecznie przedstawionego do potrącenia z wierzytelnością dochodzoną pozwem, a w konsekwencji nie pozwala na przyjęcie, by skarga była oczywiście uzasadniona.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach rozstrzygnięto zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 z późn. zm.).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[as
a!]